

Toelichting Organisatieverordening Gemeenteraad Elburg

De verordening algemeen:

De organisatieverordening voegt een aantal VNG-modelverordeningen samen onder de noemer Organisatieverordening. In hoofdstuk 2 van deze verordening staan algemene onderwerpen waaronder bepalingen over de fractieondersteuning, de ambtelijke bijstand en de instructie voor de griffier. De verschillende modelverordeningen van de VNG voor raad en commissie zijn terug te vinden in resp. paragrafen 3.3 en 3.2 van deze organisatieverordening.

Met het samenvoegen van verordeningen is een flinke dereguleringslag gemaakt. Basisgedachte is dat mensen bij verschil van inzicht op een volwassen manier er uit moeten kunnen komen, zonder allerlei regels. Die regels knellen vaak ook nog eens, de situatie is in de praktijk altijd weer anders dan vooraf was voorzien. Om maatwerk te kunnen leveren, is het zaak niet alles dicht te regelen. Met die argumentering is een aantal jaar geleden geschrapd:

- Benoeming en zittingsduur commissieleden. Iedere fractie vaardigt gewoon iemand af.
- Regels over verslaglegging
- Regels over de commissiegriffier
- Regels over de agenda en de oproep
- Regels over ter inzage leggen van stukken
- Regels over toehoorders en pers, beeld- en geluidsregistratie
- Regels over geheimhouding (staat al in de Gemeentewet).

Actualisatie vindt plaats op de volgende onderwerpen:

Schrappen artikel 2.1 lid 4:

De bepaling dat ieder lid in het presidium 1 stem heeft komt te vervallen. Uitgangspunt is dat in het presidium niet wordt gestemd maar dat op basis van gesprek een (ruime) meerderheid wordt verkregen.

Toevoegen Artikel 2.2 lid 9:

In het presidium is besloten dat de afhandeling van de ingekomen post prima afgedaan kan worden door de agendacommissie.

Een aantal keer is aan de orde gekomen dat voor het opwaarderen een schriftelijke argumentatie nodig is van de fractie die vraagt om opwaarderen. Daarmee wordt voor iedereen helder waar de bespreking precies over moet gaan. Dat geldt dan voor het opwaarderen van post, maar ook voor het opwaarderen van raadsbrieven. De bespreking kan zich dan beperken tot hetgeen de fractie schriftelijk aangeeft. Dit helpt bij de voorbereiding van de vergadering.

Artikel 2.4 over burgerraadsleden

Uitgangspunt is dat burgerraadsleden rechten en plichten hebben in (besloten) commissievergaderingen en dus ook vertrouwelijke stukken ontvangen. Om die reden leggen zij de eed of belofte af en gelden voor hun de bepalingen van de artt. 10 t/m 15 van de Gemeentewet. In de systematiek van deze organisatieverordening staan de rechten en plichten van burgerraadsleden in paragraaf 3.2 die gaat over commissies aangevuld met een aantal algemene bepalingen in hoofdstuk 2 en met art 3.4.6 die gaat over het stellen van schriftelijke vragen.

In de oude verordening stond al dat burgerraadsleden als plaatsvervanger in het presidium deel kunnen nemen. Dat is nu voor de duidelijkheid ook expliciet opgenomen voor de agendacommissie. Het is logisch omdat de agendacommissie onder mandaat van het presidium functioneert.

Art. 2.4 lid 6 geeft de burgemeester de mogelijkheid om aan burgerraadsleden ontheffing te verlenen op het verbod van art. 15 Gemeentewet. Dit is analoog aan de ontheffingsmogelijkheid voor raadsleden die bij de CdK ligt.

Voorgestelde wijziging inzake geloofsbrievenonderzoek

Anders dan nu het geval is, wordt voorgesteld dat burgerraadsleden worden benoemd en dat een geloofsbrievenonderzoek plaatsvindt. De vertrouwelijke informatie die zij ontvangen en de mogelijkheid om in het presidium zitting te hebben, rechtvaardigen deze vereisten. Met de benoeming is het meteen rechtsgeldig dat een commissievergoeding wordt uitgekeerd.

Discussiepunt over de kieslijst:

Moeten burgerradsleden op een kieslijst of de kieslijst van de desbetreffende partij of helemaal niet op een kieslijst staan om voorgedragen te kunnen worden.

Uitgangspunt van ons kiesstelsel is dat volksvertegenwoordigers op persoonlijke titel worden verkozen en benoemd. Deze basis is terug te vinden in art. 27 van de Grondwet. Het is de individuele volksvertegenwoordiger die het mandaat van de kiezer heeft gekregen. Tussentijds van fractie veranderen, zelfstandig verder gaan of met een fractie fuseren behoort daarom tot de mogelijkheden. Dit past in het principe van stemmen zonder last zoals geformuleerd in de Grondwet. De raad kan hier geen besluit over nemen, een mededeling aan de voorzitter is voldoende.

De vraag is hoe we in dit soort gevallen om gaan met burgerradsleden. Mogen zij ook van fractie wisselen? Hebben zij de vrijheid om naar een andere partij over te stappen? Moeten zij überhaupt wel op een kieslijst staan, gelet op hun beperkte bevoegdheden? Kortom, wat is een goede balans tussen de bevoegdheden die een burgerradslid heeft en de eisen die we aan die persoon stellen, en dat alles indachtig de geest van de Grondwet en de Kieswet. In deze verordening is er na discussie in het presidium voor gekozen om op te nemen dat burgerradsleden op EEN kieslijst moeten staan.

Artikel 2.5 Fracties

Dit artikel is overgenomen van de modelverordening van de VNG en regelt de vorming en naamgeving van een nieuwe fractie na afsplitsing.

Artikel 2.6 Fractieondersteuning

Het schrappen van de tekst vloeit rechtstreeks voort uit de gewijzigde wetgeving, die aangeeft dat devices in bruikleen worden verstrekt. Dat geldt dan ook voor het burgerradslid.

Artikel 2.10 Rechtspositie griffie

Deze wijziging komt voort uit de Wet normalisatie Ambtenaren. Ambtenaren krijgen vanaf 1-1-2020 een privaatrechtelijk contract in plaats van een publiekrechtelijke benoeming. Dit contract wordt ook voor personeel van de griffier ondertekent door de burgemeester. De CAO gemeenteamttenaren is daarmee van rechtswege van toepassing. Er komt geen college meer aan te pas (lid 1).

De lokale arbeidsvoorwaarden worden vervangen door een personeelshandboek dat door het college wordt vastgesteld. Daarmee bepaalt het college ook zaken voor de griffie. In het handboek komt te staan dat het handboek ook geldt voor de griffie. Door datzelfde in deze verordening op te nemen, benadrukt de raad de bijzondere positie van de griffie.

Toevoegen Artikel 3.2.8 Spreekrecht burgers in de commissie in combinatie met schrappen artikel 3.3.2 (spreekrecht raad) en in combinatie met art. 3.2.4 (orde van de commissievergadering).

De huidige regeling is dat inwoners in de commissie over geagendeerde onderwerpen kunnen inspreken en in de raad over niet geagendeerde onderwerpen. Het inspreken in de raad is altijd wat ongemakkelijk, in die zin dat in de formele vergadersetting weinig ruimte is voor een gesprek met de spreker. Het blijft daardoor beperkt tot een paar vragen en dan gaat de inwoner weer naar huis. De commissievergadering geeft meer mogelijkheden om het gesprek aan te gaan en te bezien wat met de inbreng wordt gedaan. Vandaar het voorstel om het spreekrecht over niet geagendeerde onderwerpen bij de raad weg te halen en naar de commissie te brengen. Het spreekrecht in de commissie over geagendeerde onderwerpen blijft ongewijzigd.

Toevoegen artikel 3.2.9 over besloten commissievergaderingen

Dit artikel is gebaseerd op de VNG modelverordening. Het betreft een nadere uitwerking van de Gemeentewet en legt de huidige werkwijze vast.

Toevoegen artikel 3.3.1 lid 3: Deelnemers aan de vergadering zijn niet verplicht deel te nemen aan het ambtsgebed.

De Minister heeft bij brief aan alle gemeenten aangegeven dat het ambtsgebed wel mag, maar niet dwingend kan worden opgelegd. Er zijn twee mogelijkheden. Of het ambtsgebed wordt gehouden voor de vergadering. De tekst kan dan uit deze verordening.

Of de vergadering wordt geopend met het ambtsgebed, maar dan moet in de verordening expliciet worden opgenomen dat een raadslid vrij is wel of niet aan het ambtsgebed deel te nemen.

Artikel 3.3.3 Primus bij hoofdelijke stemming

Indien om hoofdelijke stemming wordt gevraagd, deelt de voorzitter mede, bij welk lid van de raad, de hoofdelijke stemming zal beginnen. Daartoe wordt bij loting een volgnummer van de presentielijst aangewezen; bij het daar genoemde lid begint de hoofdelijke stemming.

Deze toevoeging wordt al uitgevoerd in de praktijk.

Artikel 3.4.6 Schriftelijke vragen

Een vraag is die van de rechten van burgerraadsliden zoals het stellen van schriftelijke vragen. Omdat een burgerraadslid in de commissie volwaardig meedraait en daar alle vragen mondeling kan stellen, kan er voor gekozen worden dat zij vragen ook schriftelijk kunnen stellen. Daar komt bij dat vragen niet van een persoon zijn maar namens een fractie. Anderzijds behoort het stellen van (politieke) schriftelijke vragen tot de rechten van een raadslid zoals beschreven in paragraaf 3.4. van deze verordening. In art. 3.4.6 is er voor gekozen burgerraadsliden wel de bevoegdheid te geven tot het stellen van schriftelijke vragen.

Artikel 3.4.7 Vragenhalfuur

1. Aan het begin van een reguliere raadsvergadering is er een vragenhalfuur.
2. Het lid van de raad dat tijdens het vragenhalfuur vragen wil stellen, *mailt deze vragen* uiterlijk op de dag van de raadsvergadering voor 9.00 uur naar de griffie (...)

Met deze aanvulling wordt duidelijk gemaakt dat niet alleen het onderwerp wordt benoemd, maar ook de vragen worden gemaild. Dit leidt tot betere voorbereiding en daardoor een betere beantwoording door het college.

Toevoegen Paragraaf 5. Besloten raadsvergaderingen raad

Deze paragraaf is overgenomen uit de modelverordening van de VNG en betreft een andere invulling van de Gemeentewet. De raad dient opgelegde geheimhouding te bekrachtigen. Als de raad niet van plan is de opgelegde geheimhouding te bekrachtigen, kan het orgaan dat geheimhouding heeft opgelegd in een besloten vergadering met de raad overleg voeren. Deze besloten vergadering kan dan gaan om de vraag waarom de raad de geheimhouding wil opheffen door deze niet te bekrachtigen.

Als de raad een opgelegde geheimhouding opheft of niet bekrachtigt, wil dat niet zeggen dat de desbetreffende stukken dan "automatisch" openbaar zijn. De Wet openbaarheid van bestuur (Wob) is nog steeds op deze stukken van toepassing. Wanneer om openbaarmaking wordt verzocht moet dat verzoek dus aan de uitzonderingsgronden in de Wob worden getoetst om tot een besluit te komen over het al dan niet openbaar maken van de betreffende documenten. Dan kan uiteraard blijken dat er inmiddels geen grond meer is om openbaarmaking te weigeren.

Schrappen Hoofdstuk IV De auditcommissie

De auditcommissie houdt zich in de praktijk bezig met:

- Benoeming van de accountant
- Overleg met de accountant
- Voorbereiding financiële stukken die daarna naar commissie en raad gaan. De technische behandeling is in de auditcommissie, de politieke behandeling in de reguliere commissie.

De auditcommissie is een financieel – technische commissie. Het is de vraag of voor bovenstaande taken een aparte commissie met een externe voorzitter nodig is. Voorstel is de auditcommissie op te heffen. De onderwerpen van de auditcommissie kunnen op de volgende wijze aan de orde komen:

- Een keer per jaar in beslotenheid een gesprek met de accountant voorafgaand aan de commissie AB (jaarrekening en controleprotocol).
- Bespreking financiële stukken in de reguliere commissie AB.
- Desgewenst kan voorafgaand aan de commissie AB een technisch vragenuur worden georganiseerd, zoals dat ook onlangs bij de begroting is gebeurd.